

UDK 519.71:621.914

Analiza kakovosti izdelka pri postopku frezanja z uporabo kibernetičkega modela Analysis of Product Quality in Milling Procedure by Means of a Cybernetic Model

EDVARD KIKER – FRANC TRŽAN – MARJAN ŠPANER

Zasnova modernih računalniško krmiljenih (RK) obdelovalnih strojev in sistemov temelji na kibernetičkem načelu optimalnega vodenja geometrijskih in tehnoloških veličin postopka obdelave. V pričajočem prispevku je predstavljen kibernetički dinamični opis RK frezalnega stroja in postopka frezanja, s katerim je bil izdelan računalniški simulirni model za analizo izdelka pri frezanju.

Primerjalni eksperimentalni rezultati so bili ugotovljeni na RK frezalnem stroju BEA 1 podjetja Heller v Tehnološkem laboratoriju Inštituta za proizvodno strojništvo Fakultete za strojništvo v Mariboru.

The concept of modern CNC machine tools is based on cybernetic principle of optimum control of geometrical and technological data of machining process. This paper describes a cybernetic and dynamic model of a CNC – milling machine and milling procedure on base of which a computer simulation model for the analysis of product quality in the milling procedure has been developed.

The comparable experimental results have been obtained on CNC milling machine BEA 1 of Heller firm in Technological Laboratory of the Faculty of Mechanical Engineering in Maribor.

0 UVOD

Doseganje optimalnih rezultatov v proizvodnji je v današnjem času vezano na uporabo sodobnih vrhunskih tehnologij. Pojem optimalni proizvodni rezultat vključuje naslednje lastnosti proizvodnega procesa:

- cenovno konkurenčen izdelek,
- kakovostno konkurenčen izdelek,
- proizvodni proces z največjo izrabo stroja.

Na področju proizvodnega strojništva so omenjene tehnologije številsko krmiljeni (ŠK) in računalniško krmiljeni (RK) obdelovalni stroji in sistemi.

Številsko krmiljeni stroj, center ali sistem je po svoji tehnični zasnovi enota z več neodvisnimi reguliranimi pogonskimi osmi, izvedenimi z električnimi ali hidravličnimi motorji. Veličine, ki so »izpostavljene« načelu regulacije, delimo v:

- skupino tehnoloških veličin (moč, sila, vrtlinski moment reza orodja),
- skupino geometrijskih veličin (podajalni pomiki, hitrosti, pospeški v posameznih podajalnih oseh orodja nasproti obdelovancu).

V raziskovalnem delu, iz katerega izhaja pričajoči članek, so bile raziskane delovne razmere pri postopku čelnega frezanja in vpliv dinamičnega obnašanja posameznih komponent delovnega procesa na kakovost izdelka.

Pri postopku čelnega frezanja je aktivен pogon delovnega vretena (n_{sp} – tehnička veličina) in pogon ene podajalne osi (Y – geometrijska veličina)

0 INTRODUCTION

Achieving the optimum production results involves the use of modern high-productive technologies. The term »optimum production result« includes the following characteristics of the production process:

- competitive product with regard to price,
- competitive product with regard to quality,
- production process with maximum machine efficiency.

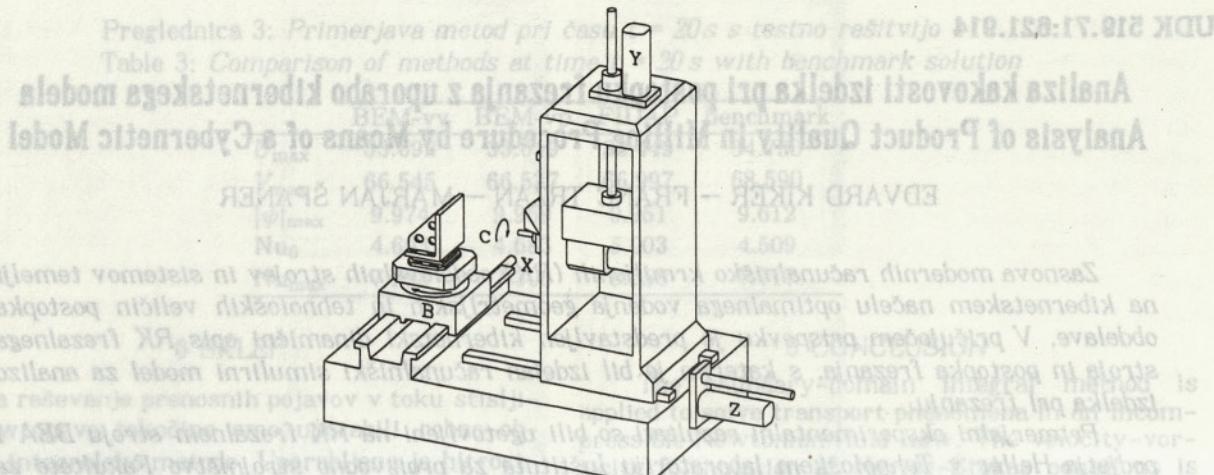
In the field of production engineering, the quoted technologies are presented by NC and CNC machine tools in the widest sense of the word.

According to its technical concept, a CNC machine, centre or system is an unit with several independent control drive axes operated by electric or hydraulic motors. The values acting according to the principle of control include:

- a group of technological values (power, force, creating force torque),
- a group of geometrical values (feeds, speeds, accelerations in individual feed axes of tools with regard to workpiece).

The research work which is the basis of this paper, dealt with the working conditions in a face milling procedure and the influence of the dynamic-behaviour of individual components of product quality.

In a face milling procedure, the drive of the work spindle (n_{sp} – technological value) and the drive of the one feed axis (Y – geometrical value)

Sl. 1. Tehnološka shema RK frezalnega stroja
Fig. 1. Technological drawing of CNC milling machine

in sta tako v kibernetiskem dinamičnem modelu upoštevana ta dva pogona. Poenostavljeno tehnikoško shemo obravnavanega RK frezalnega stroja prikazuje slika 1. Stroj vsebuje štiri identične ŠK servopogone podajalnih osi X , Y , Z , B in pogon delovnega vretena C .

1 OPIS DINAMIČNEGA OBNAŠANJA KOMPONENT FREZALNEGA PROCESA

Zasnova pogonov RK frezalnega stroja temelji na ločenih reguliranih pogonih podajalnih osi in glavnega delovnega vretena. Temeljna blokovna shema frezalnega procesa vključuje tako sklenjene sisteme vodenja tehnikoških in geometrijskih veličin in je sestavljena iz treh med seboj povezanih funkcionalnih enot:

- frezalnega procesa,
- reguliranih pogonov geometrijskih in tehnikoških veličin,
- računalniške naprave za krmiljenje procesa.

Pri obravnavanem čelnem frezanju sodelujejo naslednje komponente, katerih dinamični opis bo podan: pogon delovnega vretena, podajalni pogon v smeri osi Y in povezava orodje — obdelovanec — vpenjalna naprava. Blokovno shemo, po kateri je izdelan računalniški simulirni dinamični model, prikazuje slika 2.

are active, so these two drives have been considered in the cybernetic dynamic model. A simplified technological diagram of the described CNC milling machine is shown in Fig. 1. The machine includes four identical NC servodrives of feed axes X , Y , Z , B and the drive of work spindle C .

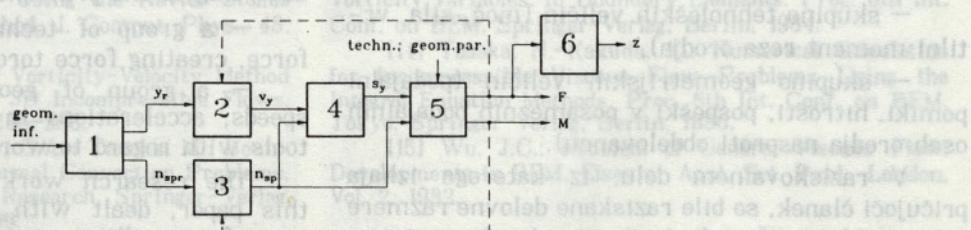
1 DESCRIPTION OF THE DYNAMIC BEHAVIOUR OF MILLING PROCESS COMPONENTS

The concept of drives of a CNC milling machine is a concept of individual control drives (servo drives) of the feed axes and of the main work spindle. A basic cybernetic block diagram of the milling process includes closed loops of the technological and geometrical values. The cybernetic block diagram consists of three interconnected functional units:

- cutting process,
- control drives for geometry and process data,
- CNC device for process control.

The surface milling dealt with involves the following components, whose dynamic description will be given: drive of the work spindle, feed drive in the direction of the Y axis and the combination tool — workpiece-clamping device.

The block diagram, on the basis of which the computer simulation model has been developed, concerning the dynamic behaviour of the individual components, is shown in fig. 2.

Sl. 2. Blokovna shema frezalnega procesa

- 1 — računalniška naprava za krmiljenje procesa.
- 2 — podajalni pogon.
- 3 — pogon delovnega vretena.
- 4 in 5 — odrezovalni proces.
- 6 — vpenjalna naprava

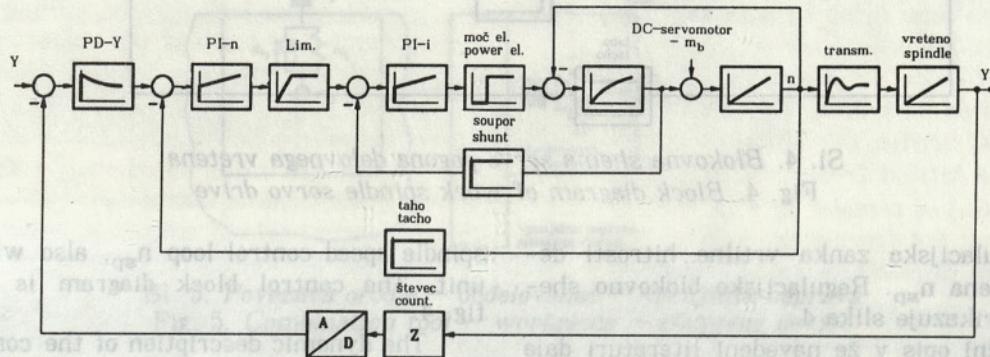
Fig. 2. Block diagram of a milling process

1 — computing unit for process control. 2 — feed drive.

3 — work spindle drive. 4 and 5 — cutting process. 6 — clamping device

1.1 Podajalni servopogon v osi Y

Pogon je izveden z istosmernim servomotorjem, napajanim z blokom močnostne elektronike. Zasnova vodenja v smeri Y je izvedena kot večkratna regulacijska zanka. Regulacijsko blokovno shemo prikazuje slika 3.

Sl. 3. Blokovna shema podajalnega servopogona
Fig. 3. Block diagram of feed servo drive

(a) Notranja tokovna regulacijska zanka je izvedena z regulatorjem PI. Regulacijska zanka vrtilne hitrosti je prav tako izvedena z regulatorjem PI. Zaradi zahteve po veliki natančnosti pozicioniranja in ustreznom dinamičnem odzivu je merjenje v zunanji regulacijski zanki izvedeno z digitalnim merilnim sistemom in regulatorjem P ali PD. Dinamični opis posameznih regulacijskih komponent temelji na znanih fizikalnih načelih, ob upoštevanju podatkov iz literature [1], [2], [4] sledijo naslednje oblike prenosnih funkcij:

$$H_{fsd}(s) = \frac{y(s)}{y_r(s)} = \frac{F_R(s) F_s(s)}{1 + F_R(s) F_s(s)} \quad (1)$$

$$F_R(s) = K_{Ry} \frac{1 + s T_d}{1 + s T_d} \quad (2),$$

$$F_s(s) = K \frac{s^2 b + \dots + 1}{s(s^7 a + \dots + 1)} \quad (3).$$

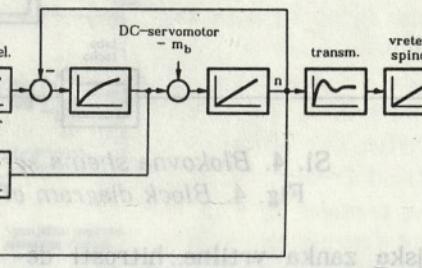
K, a in b so konstante prenosnih funkcij, odvisne od konstrukcijskih komponent podajalnega servopogona [3].

1.2 Servopogon delovnega vretena

Pogon delovnega vretena je podobno kakor podajalni pogon izveden kot večzančni regulacijski sistem. Notranja tokovna regulacijska zanka je izvedena z regulatorjem PI, prav tako pa tudi

1.1 Feed servo drive in the Y-axis

The drive has been designed with a DC servo motor fed with a block of power electronics. The concept of guiding in direction Y has been designed as a multi-loop control. The control block diagram is shown in fig. 3.

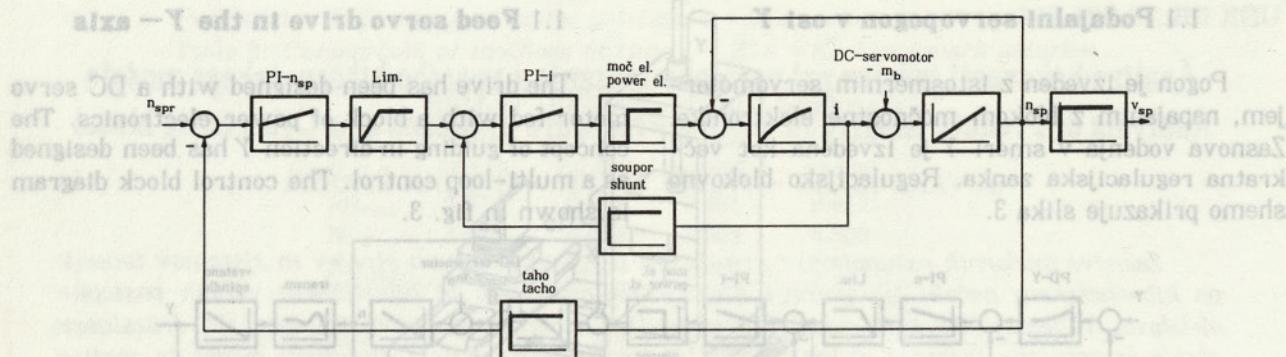

The inner current control loop has been designed with a PI unit. The control loop of speed has also been designed with a PI-unit. To meet the requirements for correct positioning and adequate dynamic response the measurement of the outer control loop has been designed with a digital measuring system and P or PD - unit. The dynamic description of the individual control components is based on known physical principles, and by considering the data in the references [1], [2], [4], results in the following forms of transfer functions:

K, a and b are constants of transfer functions depending on the structural components of the feed servo drive. [3]

1.2 Work spindle servo drive

The work spindle drive, like the drives of the feed axes, is designed with an inner current control loop with PI - unit and with outer work

Sl. 4. Blokovna shema servo pogona delovnega vretena
Fig. 4. Block diagram of work spindle servo drive

zunanja regulacijska zanka vrtilne hitrosti delovnega vretena n_{sp} . Regulacijsko blokovno shemo pogona prikazuje slika 4.

Dinamični opis v že navedeni literaturi daje naslednje oblike prenosnih funkcij:

$$H_{wsd}(s) = \frac{n_{sp}(s)}{n_{spr}(s)}$$

$$= \frac{F_R(s)F_s(s)}{1 + F_R(s)F_s(s)} \quad (4)$$

$$\frac{1 + sT_{in}}{sT_{in}} \quad (5)$$

$$F_s(s) = K \frac{sc + 1}{s(s^3d + \dots + 1)} \quad (6)$$

K, c and d are corresponding constants depending on the structural components of the work spindle servo drive [3].

1.3 Povezava orodje – obdelovanec – vpenjalna naprava

Povezavo orodje – obdelovanec – vpenjalna naprava s simbolično nakazanimi konstrukcijskimi dinamičnimi konstantami prikazuje slika 5. Dinamični opis je zasnovan na analitičnih in eksperimentalnih ugotovitvah iz literature [6], prizetenih tehnološkim delovnim razmeram v našem tehnološkem laboratoriju.

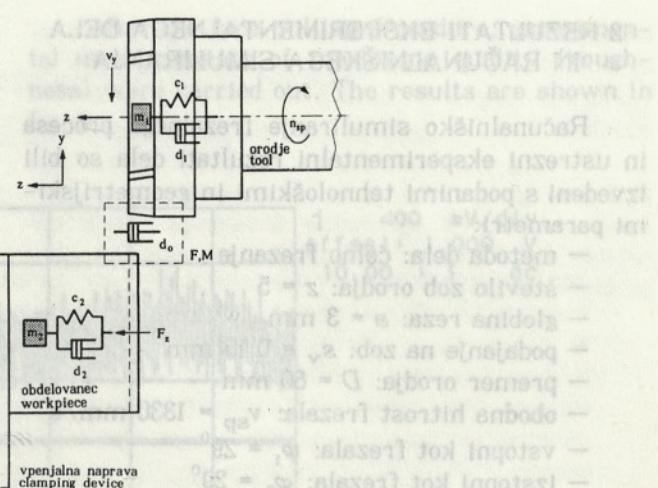
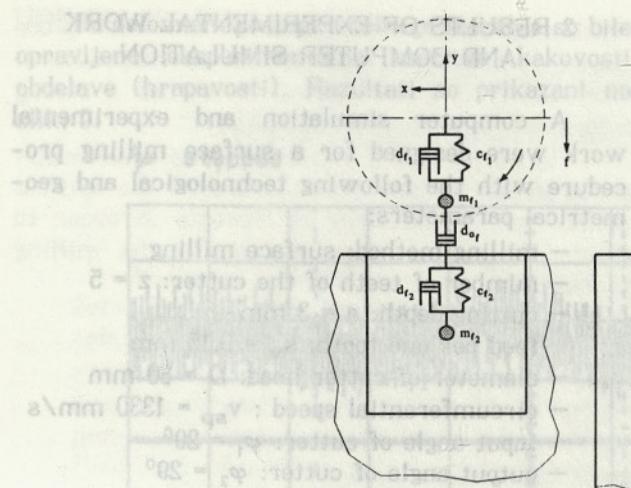
Prenosne funkcije, ki izhajajo iz teh ugotovitev, se v poenostavljeni obliki glasijo (poenostavitev je dopustna glede na ugotovitve preizkusov):

$$F_m(s) = \frac{m(s)}{n_{sp}(s)} = \frac{K_m}{1 + sT_m} \quad (7)$$

1.3 Combination: tool – workpiece – clamping device

The combination: tool – workpiece – clamping device with indicated structural dynamic constants is shown in fig. 5. The dynamic description is based on analytical and experimental findings from the references [6] adapted to the technological working conditions in our laboratory.

The transfer functions resulting from these findings read in a simplified form as follows (the simplification is admissible with regard to experimental findings):

Sl. 5. Povezava orodje – obdelovanec – vpenjalna naprava
Fig. 5. Combination tool – workpiece – clamping device

$$F_f(s) = \frac{f(s)}{v_y(s)} = \frac{K}{1 + sT_f} \quad (8)$$

$$F_{cd}(s) = \frac{z(s)}{f_z(s)} = \frac{K_{cd}}{1 + s2\beta + s^2 T_z^2} \quad (9)$$

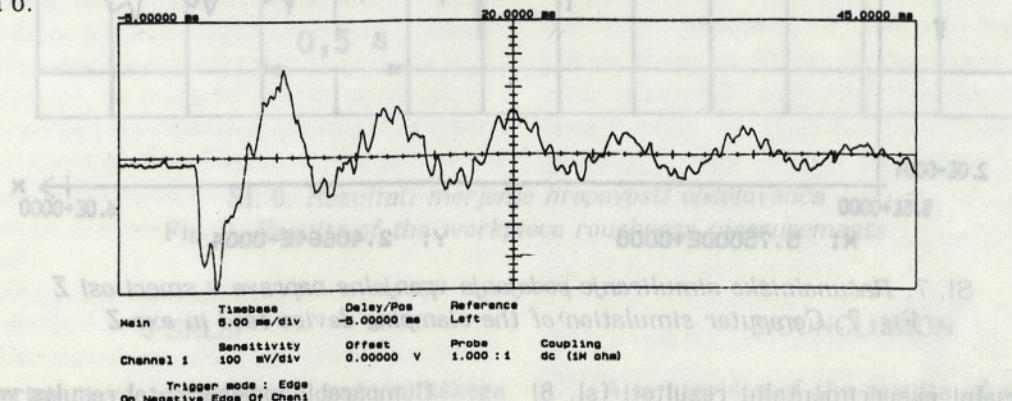
K_m in K_f v enačbah (7) in (8) sta nelinearni spremenljivki, odvisni od tehnoloških razmer pri delu in sta v tesni povezavi z enačbo za izračun rezalne sile oz. momenta:

$$F(s_y, n_{sp}) = k_{s11} a s_y^{1-z} \sin^{1-z} \varphi \sin^2 \chi \quad (10)$$

$$M(s_y, n_{sp}) = F \frac{d}{2} \quad (11)$$

T_m in T_f se spremenjata glede na čas dela in obrabo orodja. Dinamičen opis in ustrezne vrednosti konstant v prenosni funkciji vpenjalne naprave (9) K_{cd} , T_z , β dobimo iz eksperimentalno posnete impulzne prehodne funkcije, ki jo prikazuje slika 6.

K_m and K_f in equations (7) and (8) are non-linear variables depending on technological working conditions and are in close connection with the equation for calculating the cutting force and torque respectively.

Sl. 6. Impulzna prehodna funkcija vpenjalne naprave
Fig. 6. Impulse response function of the clamping device

2 REZULTATI EKSPERIMENTALNEGA DELA IN RAČUNALNIŠKEGA SIMULIRANJA

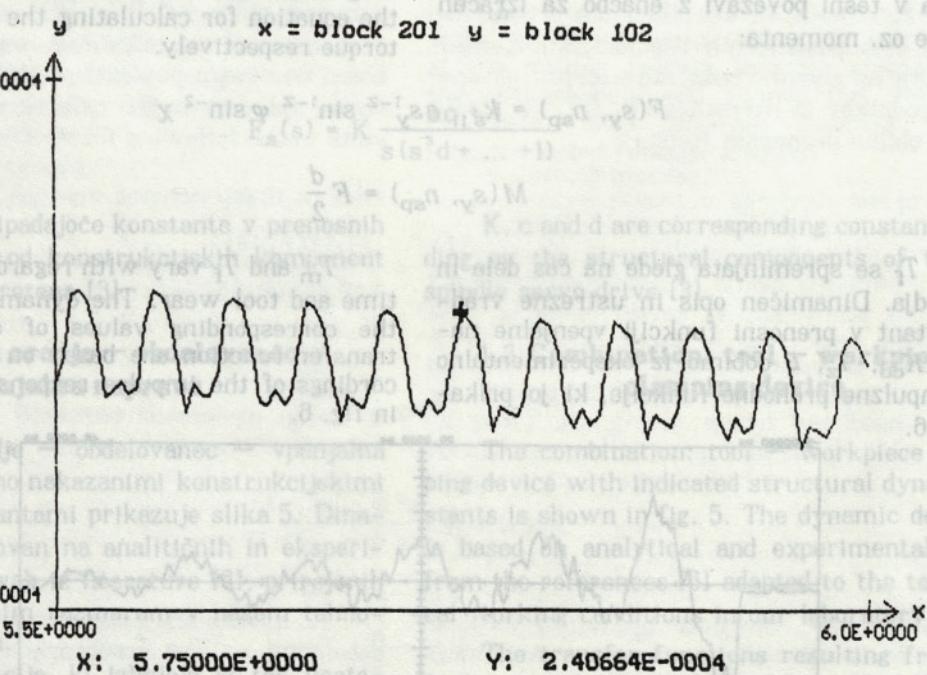
Računalniško simuliranje frezalnega procesa in ustrezní eksperimentalni rezultati dela so bili izvedeni s podanimi tehnološkimi in geometrijskimi parametri:

- metoda dela: čelno frezanje
- število zob orodja: $z = 5$
- globina reza: $a = 3 \text{ mm}$
- podajanje na zob: $s_v = 0,15 \text{ mm}$
- premer orodja: $D = 80 \text{ mm}$
- obodna hitrost frezala: $v_{sp} = 1330 \text{ mm/s}$
- vstopni kot frezala: $\varphi_1 = 29^\circ$
- izstopni kot frezala: $\varphi_2 = 29^\circ$
- vrtilna hitrost frezala: $n_{sp} = 5,3 \text{ s}^{-1}$

Računalniško simuliranje dinamičnega obnašanja aktivnih pogonskih osi in elementov sistema vpenjalna glava – obdelovanec – orodje je bila izvedena z uporabo simulirnega programa PADSIM, ki ga imamo v laboratorijsih na Fakulteti za strojništvo v Mariboru in je inštaliran na osebnih računalnikih. Rezultat simuliranja prikazuje slika 7.

Padsim V3.0 Ser.No: 303 Date: 12.5 1994 Time: 9:26

File: VPEN.PLT

Sl. 7. Računalniško simuliranje podajanja vpenjalne naprave v smeri osi Z
Fig. 7. Computer simulation of the clamping device feed in axe Z

2 RESULTS OF EXPERIMENTAL WORK AND COMPUTER SIMULATION

A computer simulation and experimental work were designed for a surface milling procedure with the following technological and geometrical parameters:

- milling method: surface milling
- number of teeth of the cutter: $z = 5$
- cutting depth: $a = 3 \text{ mm}$
- feed per one tooth: $s_v = 0.15 \text{ mm}$
- diameter of cutter head: $D = 80 \text{ mm}$
- circumferential speed : $v_{sp} = 1330 \text{ mm/s}$
- input angle of cutter: $\varphi_1 = 29^\circ$
- output angle of cutter: $\varphi_2 = 29^\circ$
- revolution of cutter head: $n_{sp} = 5.3 \text{ rps}$

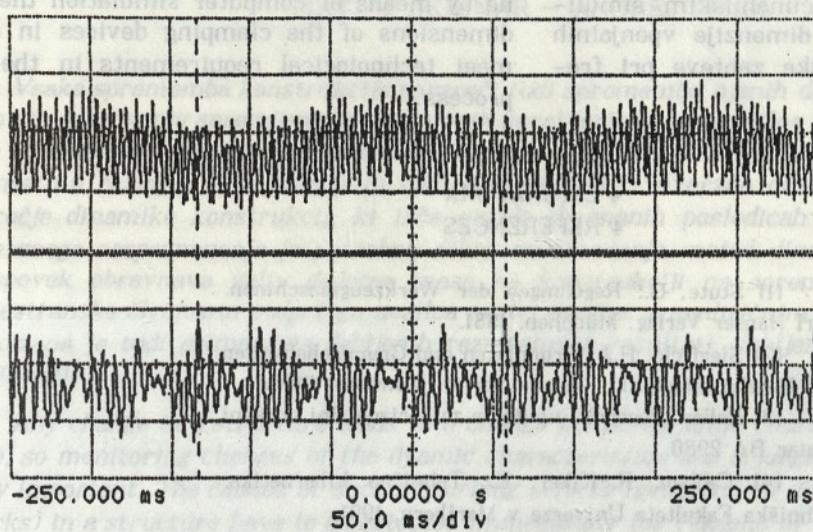
The computer simulation of the dynamic behaviour of individual control drives and the elements of the system »clamping device–workpiece–tool« was carried out with the simulation programme PADSIM developed in the laboratories of the Faculty of Mechanical Engineering in Maribor and installed on a PC. The results of simulation are shown in figure 7.

Comparable experimental results were obtained on a CNC milling machine, type BEA 1, from the Heller company, in the Technological Laboratory of the Faculty of Mechanical Engineering in Maribor.

Primerjalni eksperimentalni rezultati (sl. 8) so bili dobljeni na RK frezalnem stroju, tip BEA 1 podjetja Heller v Tehnološkem laboratoriju na Fakulteti za strojništvo v Mariboru.

Po delovnem postopku čelnega frezanja so bile opravljene eksperimentalne meritve kakovosti obdelave (hrapavosti). Rezultati so prikazani na sliki 9.

hp stopped

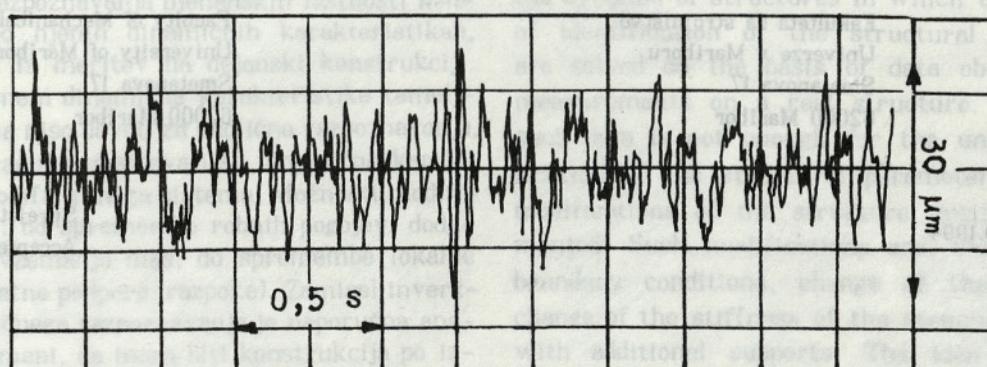

Sl. 8. Eksperimentalni rezultati

above: moment; spodaj: podajanje vpenjalne naprave v osi Z (100 mV/delec \equiv 90 μm)

Fig. 8. Eksperimental results

above: torque; below: feed of the clamping device in axe Z (100 mV/part \equiv 90 μm)

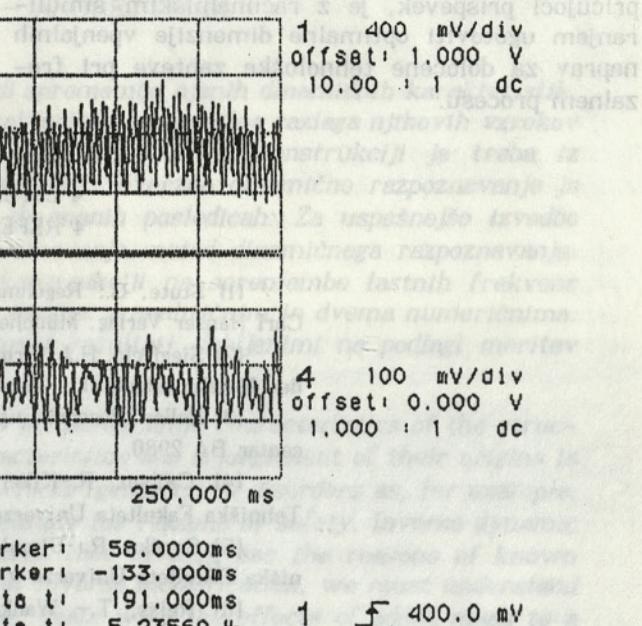

Sl. 9. Rezultati merjenja hrapavosti obdelovanca

Fig. 9. Results of the workpiece roughness measurements

3 SKLEP
Iz primerjave rezultatov računalniškega simuliranja dinamičnega obnašanja med procesom frezanja, eksperimentalnih rezultatov tega postopka ter eksperimentalnih meritev kakovosti

After the face milling procedure, experimental measurements of machining quality (roughness) were carried out. The results are shown in fig. 9.

3 CONCLUSION

A comparison of the results of computer simulation of the dynamic behaviour during the milling process, experimental results of the same procedure and experimental measurement of the

obdelave (hrapavosti) obdelovanca izhaja podobnost ugotovitev in medsebojna soodvisnost. Togost vpenjalne naprave močno vpliva na kakovost obdelave.

Namen raziskovalnega dela, iz katerega izhaja pričujoči prispevek, je z računalniškim simuliranjem ugotoviti optimalne dimenzije vpenjalnih naprav za določene tehnološke zahteve pri frezalnem procesu.

machining quality (roughness) of the work piece show a similarity of findings and interdependence. The rigidity of the clamping device has a strong influence on the machining quality.

The purpose of the research was to determine by means of computer simulation the optimal dimensions of the clamping devices in order to meet technological requirements in the milling process.

- globina rezala: $a = 3 \text{ mm}$
- podajanje na zob: $s_y = 1330 \text{ mm/min}$
- premer orodja: $D = 16 \text{ mm}$
- obodna hitrost frezala: $v_{sp} = 1330 \text{ mm/min}$
- vstopni kot frezala: $\alpha_i = 20^\circ$
- izstopni kot frezala: $\alpha_o = 20^\circ$
- vertikalna hitrost frezala: $v_z = 53 \text{ rps}$

4 LITERATURA

4 REFERENCES

- [1] Stute, G.: *Regelungen der Werkzeugmaschinen*. Carl Hanser Verlag, München, 1981.
- [2] Siegfield, H.J.: *Grundlagen und Grundschaltungen der Regelungstechnik*. Franzis Verlag, München, 1986.
- [3] Heller: *Pogonska uputstva za horizontalni obradni centar BA 2980*.
- [4] Cajhen, R.-Kiker, E.: *Tehnična kibernetika*. Tehniška Fakulteta Univerze v Mariboru, 1991.
- [5] Svečko, R.: *Simulacijski jezik PADSIM*. Tehniška Fakulteta Univerze v Mariboru, 1989.
- [6] Reiss, T.- Wanke, P.: *Modellgestützte Überwachung des Zerspannungsprozesses bei Fräsen und Bohren*. TH Darmstadt.

Naslov avtorjev: prof. dr. Edvard Kiker, dipl. inž.

Authors' Address: Prof. Dr. Edvard Kiker, Dipl. Ing.

mag. Franc Tržan, dipl. inž.

Mag. Franc Tržan, Dipl. Ing.

Marjan Španer, dipl. inž..

Marjan Španer, Dipl. Ing.

Fakulteta za strojništvo

Faculty of Mechanical Engineering

Univerze v Mariboru

University of Maribor

Smetanova 17

Smetanova 17

62000 Maribor

62000 Maribor

Prejeto: 2.10.1994
Received: 2.10.1994

Sprejeto: 21.12.1994
Accepted: 21.12.1994

Sl. 7. Računalniško simuliranje podajanja vpenjalne naprave v smere osi Z
Computer simulation of the clamping device feeding in Z direction

–ia tretjej poslednjih edinosti poslednjem. Azi. 8) niti pravilno, nepravilno! nizancih edinilo uporabljuje edinosten in sestavljenih. Razen tega, da je imena tretjej poslednjih edinosti poslednjem. Azi. 8) niti pravilno, nepravilno! nizancih edinilo uporabljuje edinosten in sestavljenih. Razen tega, da je imena

–ia tretjej poslednjih edinosti poslednjem. Azi. 8) niti pravilno, nepravilno! nizancih edinilo uporabljuje edinosten in sestavljenih. Razen tega, da je imena tretjej poslednjih edinosti poslednjem. Azi. 8) niti pravilno, nepravilno! nizancih edinilo uporabljuje edinosten in sestavljenih. Razen tega, da je imena